

Flashbacks og humor

Festivalen satte i gang med – ikke en åbningskoncert, men – »Koncert #0«. For at fejre festivalens første 70 år var denne koncert tilegnet ældre værker, som var blevet opført ved tidligere UNM-festivaler; ét værk fra hvert af de fem nordiske lande. Et interessant valg, der kastede lys over de forskellige tendenser og æstetiske retninger i efterkrigstidens skandinaviske musik. Axel Borup-Jørgensens strygekvartet *Lille Serenade*, som blev uropført ved UNM i Oslo i 1948, fremviste klare linjer og en vis 'Sachlichkeit', og sammen med 70er-værkerne af Magne Hegdal – *Sonata* (1975) for den usædvanlige besætning strygtrio, klaver og obo – og af Hjalmar H. Ragnarsson – *In Black and White* (1978) for solofløjte – fremviste disse tre værker den form for meget moderat modernisme, der var fremherskende på deres tid. Til denne kategori hørte også, om end med et mere personligt udtryk, Madeleine Isakssons *Tång* (1983) for ensemble, hvor fagot, basklarinet, harpe og cembalo gav os en langsomt fremadskridende passacaglia, ikke ulig et forvrænget landskab.

Fra et nutidigt historisk perspektiv var Juliana Hodkinsons *Some Reasons for Hesitating* (1999) et godt valg til koncerten. Den lydlige undersøgelse af forskellige spilleteknikker og små lyde viser uden tvivl en interesse for Sciarrinos musik; alligevel er resultatet et meget personligt værk. Men hvad denne rejse fra 40erne til 00erne viste, er, hvordan et 'tilfældigt' ældre værk kan fungere som 'eksempel' på en stil eller dominerende tendens, mens musikkulturen i de seneste årtier har indeholdt så stor diversitet og pluralisme, at det er meget vanskeligt at påpege generelle æstetiske tendenser i den nordiske samtidsmusik. Koncertens sidste værk, Lauri Supponens *fix* for sinfonietta – som ikke var et historisk værk, men udvalgt til denne festival – var måske undtagelsen, der bekræfter reglen. Det 15 minutter lange værk var en udforskning i flere afsnit, hvor sonorisme blev sidestillet med rytmiske såvel som melodiske forløb. Den ekstraordinære kontrol over orkestrets klangfarver og styringen af det forskelligartede forløb viste en form for håndværksmæssig virtuositet, som man ofte hører hos unge komponister fra Finland.

Men ikke kun fra Finland. Den officielle åbningskoncert to dage senere om onsdagen lagde fra land med Ricardo S. Eiziriks *Junkyard Piece la*, hvor han med visuelt vittige genstande – såsom papirruller brugt som buer – skabte en rytmisk legesyg dekonstruktion af instrumenternes lyde. Der var også dekonstruktion på spil i Allan Gravgaard Madsens *Tanz Suite*, hvor tre danse fra forskellige epoker – klassisk menuet, ragtime og brostep (en L.A.-udgave af dubstep) – viste endnu et eksempel på kombinationen af at arbejde fintfølede med lyd og humor. Også Nikoloz Pasuri viste med *Blooooooom* instrumenteringsnilde. Hvis man kan sætte Eizirik i forbindelse med en Lachenmann'sk dekonstruktion af lyde, så arbejdede Pasuri mere med en fransk sensualisme, hvor forskellige lag kastede klange frem og tilbage mellem hinanden. En virkelig personlig tilgang hørte man i Halldór Smársons *it means what you think it means*: En lille, fragmentarisk række ledsagede et tv-show fra 70erne med Anthony Burgess på rollelisten; for det meste stille, men af og til med lyd. Den umage parring var lige så abstrakt, som den virkede tilfældig, men formåede på en eller anden måde at fungere ganske perfekt med både en rørende syntese og komiske effekter. Som yderligere kontrast præsenterede koncerten også Elvin Matz' minimalistiske værk *Landet som ikke är* for to sopranoer, cello og vibrafon.

Musikkulturen i de seneste årtier har indeholdt så stor diversitet og pluralisme, at det er meget vanskeligt at påpege generelle æstetiske tendenser i den nordiske samtidsmusik.